

1. ΘΕΜΑ

Η πρόθεση *για*

2. ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Δεν είναι και ό,τι καλύτερο για μένα. Το πρόγραμμα κράτησε για δύο χρόνια. Το κάνει για μένα. Μπήκε στο πλοίο για την Κέρκυρα. Διάβασα ένα βιβλίο για την Ινδία. Σε συγχαίρω για την επιτυχία σου.

3. ΕΠΙΠΕΔΟ-ΒΑΘΜΟΣ ΔΥΣΚΟΛΙΑΣ

A ΚΕΓ και 1, 2 ΕΚΠΑ

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΓΝΩΣΗ

Πτώσεις των ουσιαστικών: αιτιατική, γενική
Προσωπικές αντωνυμίες

5. ΠΙΘΑΝΑ ΛΑΘΗ

Πιθανή σύγχυση ανάμεσα στην *πρόθεση για* και το *προτρεπτικό μόριο για*, το οποίο τοποθετείται μπροστά από τον καταφατικό τύπο του ρήματος στην προστακτική.

6. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η πρόθεση *για* συντάσσεται με *ονοματικές φράσεις*, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι ισχυροί τύποι των προσωπικών αντωνυμιών, στην *αιτιατική*, αλλά και με *επιρρήματα*. Κύριες λειτουργίες της πρόθεσης *για*:

α) Αιτία

*Είναι γνωστός για την καλοσύνη του.
Ήταν λυπημένος για την αποτυχία του στις εξετάσεις.*

β) Σκοπό ή στόχο

*Πήγε στο φούρνο για ψωμί.
Τη ζήτησε για γυναίκα του.*

γ) Όφελος

*Είναι καλό για μένα.
Το έκανε για τον πατέρα του.*

δ) Προορισμό

*Σήμερα ταξιδεύει για τη Γερμανία.
Μπήκε στο λεωφορείο για την Καβάλα.
Για πού το 'βαλες;*

ε) Αξία – Αντίτιμο

*Αγόρασε παπούτσια για εξήντα ευρώ.
Πούλησε το αυτοκίνητό του για λίγα χρήματα.*

στ) Εξίσωση

Αυτός δουλεύει για δέκα εργάτες.

ζ) Αναφορά ή σχέση

Στο βιβλίο που έγραψε μιλάει για τον πόλεμο.

*Είχαμε συζήτηση για τη θρησκεία.
Δεν είναι άξιος για αρχηγός.*

η) Έκφραση συναισθημάτων

*Χαίρομαι για τη γνωριμία.
Λυπάμαι για το χαμό του.*

θ) Χρόνο

1) Διάρκεια στο χρόνο:

*Ήρθε για λίγες μέρες και έμεινε δύο μήνες.
Έφυγε για πάντα από την Ελλάδα. (για + επίρρ.)*

2) Προσδιορισμό στο χρόνο (συνήθως με το *φορά*):

*Τον βλέπω για πρώτη φορά.
Σου μιλάω για τελευταία φορά.
Για την άλλη εβδομάδα θα έχω να λύσω τις ασκήσεις των μαθηματικών.*

ι) Αντικατάσταση

*Σε πέρασα για κάποια άλλη.
Να πας εσύ για μένα.*

ια) Εισαγωγή κατηγορούμενου του υποκειμένου ή του αντικειμένου

Σ' αυτές τις δομές η ονομαστική φράση που ακολουθεί τη *για* εμφανίζεται στην κατάλληλη πτώση για τη λειτουργία της μέσα στην πρόταση.

1) κατηγορούμενο του υποκειμένου:

*Δεν κάνει για τραγουδιστής. (ονομαστική)
Χρησιμεύει για φύλακας. (ονομαστική)
Πάει για νικητής. (ονομαστική)*

2) κατηγορούμενο του αντικειμένου:

*Τον είχα για πιο ευαίσθητο. (αιτιατική)
Τον ζητούν για εργάτη. (αιτιατική)
Τον πρότειναν για πρόεδρο του κόμματος. (αιτιατική)*

ιβ) Επίσης, χρησιμοποιείται σε στερεότυπες φράσεις (ιδιωματισμούς) με επανάληψη ενός ουσιαστικού:

Ο πάγος τα κατέστρεψε όλα· δεν έμεινε φρούτο για φρούτο.

7. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η πρόθεση *για* εμφανίζει πολλές λειτουργίες στο λόγο, όπως σκοπό, προορισμό, χρόνο κτλ. Βασικός στόχος μας είναι να κατανοήσουν οι μαθητές τις βασικές λειτουργίες της πρόθεσης *για* και να εξοικειωθούν με τη σωστή χρήση της στο λόγο. Με απλά παραδείγματα προσπαθούμε να βοηθήσουμε τους μαθητές να καταλάβουν πότε και πώς χρησιμοποιούμε την πρόθεση *για*.

8. ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΓΓ14: Οι προθέσεις (κατάλογος και γενικές παρατηρήσεις)

ΓΓ15: Η πρόθεση *από*

ΓΓ17: Η πρόθεση *με*

ΓΓ18: Η πρόθεση *σε*

ΓΓ19: *ως-σαν*

ΑΤ45: Η πρόθεση *κατά*

9. ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΣΕ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γλωσσικές Ασκήσεις: 414-416, 418.